

Lasteaed Sipsik hädaolukorra lahendamise plaan

Olulised kontaktid

Lasteaia kriisimeeskond:

1. Lasteaia direktor Kristiine Juuse (55585401)
2. Lasteaia õppealajuhataja Greete Ruut (55585402) Sipsiku maja
3. Lasteaia õppealajuhataja Olga Rusaja (55537263) Rõõmu maja
4. Lasteaia majandusjuhataja Tatjana Dalidovitš (55585408) Sipsiku maja
5. Lasteaia majaperenaine Jelena Filiptšik (55537265) Rõõmu maja

Kontaktisikud väljaspool lasteaeda:

Päästeamet: **hädaabinumber 112**, Päästeala infotelefon 24 h -1524

Politsei: **hädaabinumber 112**, Maardu konstaabel 6124637

Ohvriabikeskus: 6006204

Maardu linna lastekaitsespetsialist: 6060734

Maardu linna hariduse peaspetsialist: 6060748

Andmed lasteaia kohta:

Lasteaia aadress: Sipsiku maja - Haigla 6, Maardu, 74116; Rõõmu maja – Noorte 8, Maardu

Laste arv: keskmiselt 330 last

Töötajate arv: 79 inimest

Hädaolukorra lahendamise üldpõhimõtted

1. Selgita, millise hädaolukorraga on tegemist.
2. Päästa vahetus ohus olijaid! Jaga järgnevad ülesanded, kui abistajaid on rohkem!
3. Vastavalt hädaolukorrale **teavita** sellest **kriisimeeskonda/teisi**, vältimaks nende ohtu sattumist.
4. Vajadusel anna elupäästvat **esmaabi**.
5. Helista hädaabinumril **112**.

Helistades 112 räägi:

1. Mis on juhtunud?
2. Kus? Täpne aadress või lasteaia nimi?
3. Kas keegi on viga saanud?
4. Oma nimi ja telefoninumber (et sulle saaks tagasi helistada)
5. Vasta küsimustele lühidalt ja täpselt!
6. Ära katkesta ise kõnet!

Info liikumine hädaolukorras

Lasteaia töötajad **teavitavad hädaolukorras** direktorit Kristiine Juuse, 55585401, tema puudumisel asendab teda õppealajuhataja Greete Ruut, 55585402 või majandusjuhataja Tatjana Dalidovitš, 55585408.

Õnnetus lasteaias või õppekäigul

1. Anna esmaabi,
2. Vajadusel kutsu kiirabi,
3. Eralda kannatanu teistest lastest,
4. Kui õnnetus on tõsine, teavita koheselt direktorit (või asendajat) ning järgi tema korraldusi,
5. Teavita lapsevanemaid,
6. Fikseeri kellaeg.

Õnnetuse järgselt:

7. Jälgi, kas juhtunu oli laste jaoks traumeeriv,
8. Vajadusel käsitle teemat – räägi kogu rühmaga või õnnetusega kokku puutunud lastega individuaalselt,
9. Õnnetuse käsitlemiseks kasuta vajadusel spetsialistide abi,
10. Jälgi, kas on märke sellest, et juhtunu polnud õnnetus, vaid kiusamise tagajärg – tegele probleemiga koheselt,
11. Tuvasta, kas õnnetuses oli keegi süüdi või tunneb ennast süüdi olevat – aita lapsel leida võimalus süütundest vabandada või paku vajadusel tuge, et ta ei jääks süüd kandma,
12. Pane tähele, kas õnnetus põhjustas konflikti laste vahel – aita konflikti lahendada.

Lapse kadumine

1. Uuri lastelt
  - Kas keegi ei märganud lapse lahkumist?
  - Millal kadunud kaaslast viimati nähti?
  - Kus kadunud kaaslast viimati nähti?
  - Kas keegi teab, kuhu kadunud laps läks?
  - Kas keegi teab, miks kadunud laps ära läks (konflikt, keegi kutsus, tahtis koju minna jne)?
2. Alusta koheselt lapse otsimist lasteaia lähiümbrusest. **NB! Teisi lapsi ei tohi jätta järelvalveta!**
3. Informeeri lapsevanemaid ja kui lapse asukoha ja olukorra kohta puudub ka lapsevanematel info, on õpetaja kohustatud teavitama politseid (täitma saadud juhiseid), ka juhul, kui vanem ei soovi teavitamist, sest lapse elu ja tervis võivad olla ohus.
4. Informeeri lasteaia direktorit.
5. Kui kadunud laps leitakse, informeeri kõiki osapooli.

Järeltöö:

1. Aruta juhtunut lapsega, et ta mõistaks olnud situatsiooni tõsidust. Väldi süüdistamist ja lapsega riidlemist, see ei aita tal olnut mõista.
2. Vajadusel käsitle juhtunud rühmas.

Lapserööv

1. Teavitada politseid numbril 112.
2. Teavitab lapse seaduslikku hooldajat.
3. Teavitab lasteaia direktorit või tema asendajat.
4. Küsitleb teisi töötajaid, et välja selgitada, kas nähti isikut, kes lapse kaasa viis.

NB! Juhul, kui ühel lapsevanematest on lapsega suhtlemine juriidiliselt tõkestatud, peab lasteaed selleks, et seadust täita, omama koopiaid seda puudutavatest dokumentidest.

Agressiivne isik lasteaias

1. Helista 112, kui agressiivne isik ähvardab, karjub ja käitub solvavalt.
2. Teata lasteaia kriisimeeskonnale või lasteaia juhtkonnale, et takistada tema võimalikku liikumist majas, et tagada laste ja teiste töötajate turvalisus.

Joobes isik lasteaias

1. Võimalusel keeldu last üle andma lapsevanemale või tema poolt volitatud isikule, kes on märgatavate joobetunnustega.

2. Hoidu füüsiliselt takistamast lapse kaasa võtmist, et mitte seada ohtu teiste laste ja enda turvalisust.
3. Helista või palu kaastöötajal helistada lapse teisele vanemale, et teda informeerida ja paluda tulla lapsele järele.
4. Vestle joobetunnusega isikuga, et võita aega ning hinnata isiku käitumist, meeleolu.
5. Kui joobes isik muutub agressiivseks, liigu teise ruumi või sulgu koos lastega ruumi.
6. Helista 112, kui isik juhib sõidukit või muutub agressiivseks.

Pea meeles:

Lapsevanemaga probleemi lahendades ei tohi laps või teised rühma lapsed olla kuuldekauguses. Probleemi kordumisel on vaja teavitada lasteaia juhtkonda ning pidada nõu lastekaitsespetsialistiga.

Äkkrünnak

Rünnakut avastades võimalusel varju, vajadusel põgene. Kui lapsed on turvaliselt peidus või evakueeritud, siis teavita 112.

Äkkrünnak, varjumine

1. Jää rahulikuks ja kutsu kõik lapsed enda juurde.
2. Lukusta uks
3. Tõmba ette aknakatted.
4. Eemaldu lastega udest ja akendest ning püsige võimalikult vaikselt ja madalal, varjuda laudade, kappide, riiulite taha.
5. Jää ootama politsei saabumist. NB! Ust tohib avada ainult siis, kui oled kindel, et avamist palub politsei või lasteaia juhtkond.

Õuealal

1. Kutsu võimalikult kiiresti kõik rühma lapsed enda juurde.
2. Liigu ohust kaugemale.
3. Varju sobivaimasse kohta, kuhu saad turvaliselt liikuda.
4. Jälgi, et kõik lapsed on sinuga.
5. Esimesel võimalusel helista numbril 112.

Suhtlemine meediaga

Äkkrünnaku lahendamine kuulub politsei vastutusalasse. Meediapäringutele vastab ainult **politsei kõneisik või lasteaia direktor, kes annab politseiga kooskõlastatud infot.**

Kui sinu poole pöördub ajakirjanik:

1. Ütle oma nimi ja amet

2. Kinnita, et antud olukorras vastab küsimustele ainult politsei kõneisik või lasteaia direktor.

Tulekahju

1. Kontrolli häire õigsust, hinda ohtu.
2. Päästa vahetus ohus olijad ning jaga ülesanded kui abistajaid on rohkem
3. Helista 112.
4. Kustuta esmase tulekustutusvahenditega.
5. Teavita lasteaia direktorit.
6. Naase võimalikult kiiresti oma rühma juurde ja võimalusel evakueeri lapsed suundudes kokkulepitud **kogunemiskohta: Kellamäe maja – lasteaed Rukkilill, Haigla maja – lasteaeda Rõõm.**
7. Kui koridoris on suitsu, kontrolli enne laste evakueerimist, kas evakuatsioonitee on väljumiseks ohutu.
8. Sulge aknad ja ukсед, ära lukusta!
9. Võta kaasa rühma nimekiri.
10. Kogunemiskohas – kontrolli laste kohalolekut ning jää sinna nii kauaks, kuni päästemeeskonna juht või lasteaia direktor annab järgmised korraldused.

Suitsuse koridori läbimine evakueerudes

1. Võimalusel tee eelnevalt kindlaks, milline evakuatsiooniteekond on väljumiseks kõige ohutum
2. Kui pead läbima suitsuse koridori, hoia madalale, kus õhk on puhtam
3. Kata suu ja nina niiske riidega
4. Liikudes toeta kätega vastu seina, et säilitada õige suund
5. Rühm peab püsima koos
6. Lasteaiast välja jõudes tuleb liikuda kokkulepitud kogunemiskohta
7. Kogunemiskohas kontrolli, et kõik ruumist väljunud lapsed on sinuga, edasta info lasteaia direktorile.

Pommikahtlase eseme leid

1. **Ära puuduta ega liiguta eset! Eemaldu sellest. Anna korraldus ka teistele sellest eemaldumiseks!**
2. Teata leiust 112, anna võimalikult täpne eseme ja selle asukoha kirjeldus – helistamiseks eemaldu esemest, ära kasuta mobiiltelefoni vähemalt 50 m raadiuses kahtlasest esemest.

3. Teavita lasteaia juhtkonda.
4. Evakueerimine toimub juhise tulekahju korral.

Ähvardus

1. Täpsustada infot
2. Teavita 112 ja lasteaia direktorit.
3. Kui oled kindel, et tegemist on alusetu ähvardusega, teavita samuti lasteaia direktorit.

Telefoni teel edastatud ähvardus

1. Jää rahulikuks
2. Hoida kõneleja liinil nii kaua kui võimalik
3. Samaaegselt püüa teavitada politseid, 112.
4. Pärast kõne lõppu teavita politseid ja lasteaia direktorit

Kirja teel edastatud ähvardus

1. Teavita 112.
2. Säilita kiri kiletaskus ja anna see uurimiseks politseile
3. Teavita lasteaia direktorit

Internetikeskkonnas tehtud ähvardus

1. Salvesta ähvardus või vestlus, mille käigus ähvardati
2. Märki juurde portaali, kus ähvardus edastati
3. Fikseeri ähvarduse edastamise kellaeg.
4. Teavita koheselt 112 ja lasteaia direktorit ning edasta salvestatud materjalid.

Muud kriisisituatsioonid

Lapse surm

1. Teate saanu võtab koheselt ühendust direktoriga.
2. Direktor kinnitab info ja teavitab juhtunust lasteaia töötajaid.
3. Lipp langetatakse poolde masti.
4. Lähtuvalt olukorrast kallutakse vanemates rühmades, kas korraldada mälestuskogunemine.
5. Rühmaõpetaja ja lasteaia juhtkond otsustab, kes võtab ühendust lahkunu perekonnaga, et avaldada kaastunnet ja läbi arutada lasteaiapoolne abi ning perekonna soovid.

Lapse lähedase surm

1. Direktor või rühma õpetaja kinnitab teate tõepärasust lapse lähedaste käest.
2. Kui laps ei tea veel juhtunust, kutsutakse lasteaeda keegi lapse lähedastest, kes lapsele juhtunust räägib.
3. Laps ei jäeta mitte mingil juhul üksi.

4. Õpetaja räägib juhtunust rühmalastele, kui on saanud selleks loa omastelt.
5. Õpetaja aitab lapsel võimalikult kiiresti tavaelu rutiini tagasi pöörduda.

Lasteaiatöötaja surm

1. Teate saanu võtab koheselt ühendust direktoriga
2. Direktor kinnitab info ja teavitab juhtunust lasteaia töötajaid.
3. Lasteaia juhtkond räägib juhtunust selle rühma lastele, kelle õpetaja lahkunud oli.
4. Lipp lastakse poolde masti.
5. Sobivasse kohta asetatakse lahkunu foto, küünal, lilled või mälestuste raamat.
6. Direktor lepib omastega kokku lasteaia töötajate võimaluse osaleda matustel.

Lapse raske haigus

1. Teate saanud töötaja informeerib lasteaia direktorit.
2. Teate tõepärasust täpsustatakse lapse lähedastega.
3. Vajadusel ja lapsevanema loal räägitakse teistele rühma lastele.
4. Laps jätkab lasteaias käimist, kui ta on selleks võimeline ja juhul, kui lapsevanem seda soovib.
5. Lapsega tekkida võivate võimalike kriitliste olukordade tarbeks antakse personalile esmaabi ja toimetuleku juhend.
6. Rühma õpetaja organiseerib, et lapsega säiliks kontakt, haiglas või kodus haige olemise ajal.
7. Lapse ja tema perekonna soove kuulatakse ja nendega arvestatakse.

Vaimne vägivald

Kiusamisele on vaja koheselt reageerida.

1. Kogu infot, jälgi lapsi ja küsitle kolleege – kes on õpetajatest/lastest kiusamist pealt näinud? Kes on liider? Kas kiusatav provotseerib ise kiusamist?
2. Määratle, kas lapse käitumine oli hetkeline ja ühekordne emotsioon või kestav probleem.
3. Vestle kiusamises kahtlustatavatega individuaalselt. Kuula, ära süüdistata. Oota, millise lahenduse laps ise pakub.
4. Vestle individuaalselt tõenäolise ohvriga. Julgusta rääkima, väldi suunavaid küsimusi.
5. Tõsisema juhtumi puhul aruta tekkinud olukorda mõlema osapoole vanematega, vajadusel kaasa vanemaid grupivestlusele.
6. Vajadusel suuna ohver psühholoogi juurde.

Füüsiline vägivald

1. Märka muutusi lapse käitumises ja trauma jälgi tema kehal.
2. Julgusta ohvrit rääkima.
3. Püüa välja selgitada konflikti põhjused ja peamised vägivallatsejad.
4. Tee koostööd lapsevanematega.
5. Käsitle juhtumit vastavalt olukorrale mõlema osapoollega eraldi.
6. Kutsu vägivallatseja vanemad vestlusele.
7. Võimalusel suuna nii ohevr kui ka vägivallatseja psühholoogi juurde.

Koduse füüsilise väärkohtlemise kahtlus

1. Laps kardab vanemaid,
2. Laps ei taha koju minna,
3. Seletamatu muutus käitumises,
4. Laps on hirmunud, endassetõmbunud, passiivne või kõrgeenenud agressiivsusega,
5. Ilmastikule sobimatu riituse kandmine verevalumite varjamiseks,
6. Verevalumid kehal,
7. Ennasthävitav käitumine või selle sagenemine,
8. Kodust ärajooksmine.

Mida teha?

1. Räägi oma kahtlustest lasteaia direktorile
2. Ole lapse suhtes toetav ja julgustav, kuid mitte pealetükkiv.
3. Julgusta last oma muret täiskasvanuga jagama, abi küsima.
4. Anna lapsele märku, et juhtumus ei ole tema süüdi.

NB! Vanemaid/hooldajaid ei tohi teavitada, kui on väiksemgi perevägivald kahtlus.

Lapse emotsionaalse või seksuaalse väärkohtlemise kahtlus

Isik, kellele laps on usaldanud oma mure, pakub tuge kuulates ja last rääkima julgustades.

ESMAABI ABC

